

Klima- Og Miljødepartementet
Att:
Postboks 8013 DEP
0030 OSLO

Høring av forslag om endring av klimaloven - Regjeringens forslag til Norges nye klimamål for 2035

Vi viser til «Høring - forslag om endring av klimaloven: Regjeringens forslag til Norges nye klimamål for 2035», KLD ref. 24/3557 datert 1. oktober 2024.

De norske sjømatnæringene er naturbaserte og påvirkes både direkte og indirekte av klimakrisen. Som all annen matproduksjon vil også sjømatproduksjon gi klimagassutslipp, men som kan reduseres vesentlig. Fiskeridirektoratet støtter en klimapolitikk med ambisiøse klimamål.

Som forvalter av naturbaserte næringer som utsettes for vesentlig klimarisiko støtter vi et høyest mulig ambisjonsnivå for klimamålet for 2035. Hvorvidt dette innebærer 80 prosent reduksjon eller et annet mål mellom 55 og 80 prosent, avhenger av vurderinger som i stor grad ligger utenfor Fiskeridirektoratets sektoransvar. Klimamålet for 2035 bør settes høyest mulig.

Sjømat har et relativt lavt klimaavtrykk som kan reduseres ytterligere framover, slik at overgang til mer marin matproduksjon og økt sjømatkonsum vil være «klismart». Likevel vil det være prinsipielt riktig å arbeide for å inkludere klimagassutslipp fra marin matproduksjon i kategorien matproduksjon fram mot målet om lavutslippssamfunnet i 2050. Klimautvalget 2050 (NOU 2023: 25) la til grunn at størstedelen av de norske utslippene i 2050 skulle komme fra matproduksjon i jordbruket. Fiskeridirektoratet påpekte i sin høringsuttalelse at det tilsvarende må tas høyde for at også sjømatsektoren vil kunne ha nødvendige klimagassutslipp i 2050. I likhet med resten av matsystemet må også sjømatsektoren omstilles til lavutslipp. I sjømatsektoren vil det frem mot 2035 sannsynligvis være mer krevende å redusere utslippene fra fiskeflåten enn fra akvakulturnæringen.

Som det kommer frem av Regjeringens høringsnotat, så er det for dagens klimamål for 2030 regnet inn addisjonelle opptak og utslipp fra skog- og arealbrukssektoren. I dette ligger at det bare er effekten av nye tiltak som bidrar til opptak eller utslipp som følge av ny politikk som regnes inn. Regjeringen foreslår at Norge viderefører denne tilnærmingen i et nytt klimamål for 2035. Dersom addisjonelle karbonopptak i grønn skog meldes inn av Norge, bør det samme vurderes for blå skog.

Blå skog (tareskoger, tang, ålegrasenger, tidevannseng og -sump) er marine økosystemer i Norge som lagrer karbon enten korttidslagret i den levende biomassen eller langtidslagret i sedimentet (Hobrak med flere, 2023)¹. Viktige tiltak for å sikre den blå skogen i fremtiden er å begrense klimaendringer, utslipp av næringssalter, nedbygging og overfiske. Ved å restaurere de nedbeitede tareskogene anslår Havforskningsinstituttet et betydelig potensial for karbonfangst, i tillegg til vesentlige positive effekter for fiskebestander og naturmangfold. Kunnskapen om hvor stor slik karbonlagring er nå, og hvor stor den kan bli, er utilstrekkelig. Økt forskningsinnsats kombinert med tiltak som øker tilveksten og karbonmengden bundet i tareskog, vil derfor kunne ha et vesentlig potensial for oppfyllelsen av Norges forpliktelser etter Parisavtalen.

Fiskeridirektoratet er klar over at det er reist spørsmål over hvor hensiktsmessig denne formen for karbonrapportering er. Hvor stabile slike karbonlagre vil være er viktig, men direktoratet ser ikke at det er saklig grunn for å forskjellsbehandle grønn og blå skog i denne sammenhengen. Som en rekke utredninger har påpekt, mangler det forskning for å kunne beskrive potensialet for å øke karbonopptaket i marine økosystemer generelt, og for den norske tareskogen spesielt. Målt opp mot andre omstillingskostnader, vil slik forskning sammen med utvikling og iverksetting av tiltak for å øke tareskogsarealet, antagelig ha et betydelig potensial.

Det er også relevant å nevne at den samlede planteproduksjonen i havet som binder karbon er langt større totalt enn det som bindes i tareskog. Mye ender opp i bunnsedimentene når vekstsesongen er over. Fiskeridirektoratet forventer økt kunnskap om betydningen av å la slike sedimenter forbli uberørt for å unngå frigjøring av slikt karbon. Dersom det tas beslutninger med sikte på å beskytte slike områder, så må det betraktes som et addisjonelt opptak. Vi gjør oppmerksom på at det allerede finnes områder som er stengt for fiske hvor slik effekter trolig allerede foreligger. Det er dermed en positiv effekt utover det opprinnelige formålet som er å beskytte enkelte arter eller spesielle habitater på bunnen.

Riksrevisjonen (2024)² har konkludert med at det gjenstår mye arbeid med å utvikle virkemidler for å nå klimamålene, og at klimamålene er lite konkretisert og forpliktende formulert i de enkelte departementenes styring. *Etter Riksrevisjonens vurdering kan mangelen av sektorvise strategier for klimaarbeidet bidra til å svekke departementenes opplevde forpliktelse. Svake forpliktelser kan igjen ha ført til at klimaarbeidet i departementene og de underliggende virksomhetene ikke blir tilstrekkelig konkret rettet mot virkemidler og tiltak som resulterer i nødvendige utslippsreduksjoner.*³

Gitt at det blir satt et konkret mål for nasjonale utslipp i 2035, vil Fiskeridirektoratet understreke viktigheten av at det blir etablert virkemidler og tiltak som resulterer i nødvendige utslippsreduksjoner innenfor vårt sektoransvar. Bindende delmål for nasjonale utslipp er nødvendig for å sikre sjømatnæringenes klimatilpasning og konkurransekraft

Som forvalter av de norske sjømatnæringene ser direktoratet at klimarisikoen er betydelig og uavklart, og at sen omstilling nasjonalt kan true sjømatvirksomhetenes klimatilpasninger og

¹ <https://www.regjeringen.no/contentassets/20944f0c5bf14bd5b5112ae8aa08e853/no/sved/12.pdf>

² <https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2023-2024/dok3-202324-015.pdf>

³ Sitat fra siste avsnitt i delkapittel 4.2 i Riksrevisjonen (2024)

konkurranseskraft. For Fiskeridirektoratet vil nettopp hensynet til sjømatnæringene være avgjørende argumenter for å støtte et ambisiøst delmål for nasjonale tiltak.

Fiskeridirektoratet støtter derfor et delmål som forplikter oss til innenlandske tiltak, og at dette settes såpass høyt at det gir nødvendig framdrift og forutsigbarhet i effektive beslutnings- og gjennomføringsprosesser for sjømatnæringenes overgang til et lavutslippssamfunn.

Med hilsen

Frank Bakke-Jensen
fiskeridirektør

Jon-Erik Henriksen
divisjonsdirektør

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Klima- Og Miljødepartementet

Postboks 8013 DEP

0030

OSLO

